

SZAKDOLGOZAT

Lukács Noémi Kitti

Mezőgazdasági mérnök

Gödöllő

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Mezőgazdasági Mérnök szak

A FEHÉRJEELLÁTÁS ÚJ ALTERNATÍVÁJA ÉS
FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI
A HAZAI TAKARMÁNYOZÁSBAN

Belső konzulens: Ancsin Zsolt
tudományos segédmunkatárs

Készítette: Lukács Noémi Kitti
CYH93Q
levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Élettani és Takarmányozástani Intézet-
Takarmánybiztonsági Tanszék

Gödöllő

2023

Kivonat

Akárhol megnézzük az élelmiszertermelésünket vagy a mezőgazdaságunkat, mindig azt mutatja, hogy valamilyen nagyon súlyos civilizációs kataklizma felé haladunk, napjainkban az emberiségnek számos globális problémával kell szembenéznie. Alternatív mezőgazdasági megoldásokra van szükségünk, hogy ellensúlyozni tudjuk, a horizontális gazdálkodás korlátait, a megnövekedett élelmiszer-és fehérjeigényt, a drasztikus mértékű élelmiszerpazarlást, melynek hulladékkezelését ellenőrizhetetlen ártalmatlanítás jellemez és növelve az ÜHG mennyiségét, a klímaváltozás káros hatásait.

A munkám során megvizsgáltam, hogy hogyan tudnak a gazdák fehérjében gazdag élelmiszert előállítani további környezetkárosítás nélkül; létrejöhet-e szemléletbeli generációváltás a takarmányozás területén, illetve képezhetik-e a hazai fehérjestratégia alapját ezek a takarmány-alapanyagok a jövőben? Az alternatív fehérjeforrásokon belül célzottan a *Csillagfürtre (Lupinus)* és a *Fekete katonalégyre (Hermetia illucens)* terjedtek ki a vizsgálataim.

Az eredmények azt mutatják, hogy a Csillagfürt alkalmazása a legideálisabb a száraz frakcionálást követően: ugyanis mind az ökológiai lábnyoma, mind a Globális Felmelegedési Potenciál és a vízfogyasztás is ekkor a legalacsonyabb

Kiderül, hogy a Fekete katonalégy, mint alternatív mezőgazdasági megoldás a klímaváltozásra is. Ökológiai lábnyomuk kicsi, intenzív, vertikális rendszerben tenyészthetőek, így több ezer tonnával csökkentheti a CO₂-kibocsátást. Nagy mennyiségű melléktermék-élelmiszer-szubsztrátot fogyasztanak és alacsony tápanyagigényűek, más haszonállat számára értéktelen melléktermékeken is felnevelhetőek, így, olyan anyagok is visszakerülhetnek a takarmánykör-forgásba, amelyek a szemétben, hulladéklerakókban végeznék, ahol metánt és egyéb ÜHG-at termelnének. Biokonverzióra alkalmas. A feldolgozás következtében outputok is létrejönnek; a rovartrágya, mint értékes talajjavító, a rovarliszt és a rovarolaj is, mint prémium minőségű takarmány és saját rovarkomplexum tervezésével egy hatékony láncszemet iktathatunk be a gazdák életébe is, egy fenntartható jövő érdekében, egy tudás-intenzív gondolkodásmódot kihasználva. Ez a szemlélet egy új irányt nyitna meg, hogy ne csak entomológusok legyenek képesek rovarokat nevelni és tenyészteni, hanem maguk a gazdák is; képesek legyenek kiszámítható, költség, -és Magyarország adottságait kihasználva (megújuló) energiagazdaságos takarmányt előállítani az állataik számára. Az energiahatékony létesítmények tervezése, kombinálva a takarmányösszetevők hatékony felhasználásával várhatóan ahhoz vezet, hogy a következő évtizedekben csökkenti a környezetterhelést.